

Johannes de Doper en zijn ouders

Lukas 1.1-25

Rev Dr Jos Strengtholt

Heliopolis 2015

Hoe kunnen wij ons voorbereiden op een ontmoeting met God? Dat is de centrale vraag van de adventsperiode.

Hoe kunnen wij ons voorbereiden op de ontmoeting met Hem wanneer Hij in heerlijkheid komt?
En hoe kunnen wij ons voorbereiden op de ontmoeting met Hem vandaag, in ons dagelijks leven?

Vandaag en in de komende weken zullen wij vooral kijken naar de persoon van Johannes de Doper. Hij was geroepen om Israël voor te bereiden op de komst van Jezus Christus. Hij kan ons leren hoe wij gereed kunnen zijn om God te ontmoeten.

Lukas schreef zijn Evangelie aan iemand die Theofilus heette; die naam betekent: 'liefhebber van God'. Als wij God liefhebben, dan heeft het Evangelie van Lukas ook een boodschap voor ons.

1. Vertrouw op het Woord

Voordat wij rechtstreeks naar Johannes de Doper gaan, kijken wij vandaag eerst naar zijn ouders, Zacharias en Elisabet. Maar eerst moeten wij aandacht schenken aan de manier waarop Lukas het Evangelie dat hij schreef, introduceert.

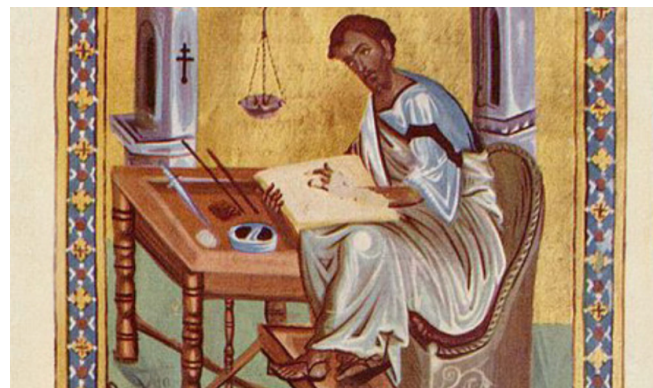
Tegenwoordig ontmoeten wij vaak mensen die de kerstverhalen beschouwen als niets meer dan mooie sprookjes. En vergis u niet, ook in de dagen van Lukas waren er veel sceptici.

Geen wonder. Wij horen over engelen, over een oude man en zijn oude vrouw die ouders worden, wij horen over Maria die als maagd zwanger werd. Dat zijn geen alledaagse verhalen, toch?

Maar Lukas maakt duidelijk: je kunt er maar beter van uitgaan dat het werkelijk gebeurd is. In de eerste verzen van zijn Evangelie legt hij uit waar hij zijn verhalen vandaan heeft: van de ooggetuigen zelf. Van mensen die de gebeurtenissen met eigen ogen hebben gezien, met eigen oren hebben gehoord en zelf hebben meegemaakt.

Lukas was een reisgenoot van Paulus tijdens enkele van diens zendingsreizen, en samen met Paulus heeft hij waarschijnlijk veel mensen ontmoet die ooggetuigen waren. Hij had ook toegang tot veel geschreven ooggetuigenverslagen, en dat alles gebruikte hij om een ordelijk verslag voor Theofilus te schrijven.

Lukas handelde zoals iedere normale historicus vandaag zou doen; hij gebruikte betrouwbare bronnen om te beschrijven wat er gebeurd was. Hij biedt ons een zorgvuldig samengesteld verslag van wat er gebeurde rond de geboorte van Jezus Christus, en van wat daaraan voorafging. En wanneer wij horen over engelen, de maagdelijke geboorte en de wonderlijke geboorte van Johannes, dan doen wij er goed aan dat te geloven. Ooggetuigen getuigen ervan.

Lukas zegt in het eerste vers dat hij van plan is “een verslag op te stellen van de dingen die onder ons volkomen zekerheid hebben.” Dat zijn woorden om goed over na te denken. Hij schreef over gebeurtenissen waar hij zeker van was.

God werkte in de gewone geschiedenis van de mensheid; Hij werkte door alle tijden heen, maar nu was Zijn werk tot volle ontplooiing gekomen. En Lukas zegt nadrukkelijk dat deze dingen plaats vonden “onder ons”, dat wil zeggen: midden onder ons mensen.

Het Evangelie is geen mythologie, geen verhaal van “er was eens”, hoog boven de wolken. Het gaat over God Die de menselijke geschiedenis gebruikt, er deel van wordt en Die onder ons aanwezig is.

Het is een troost voor ons te weten dat de geschiedenis – inclusief het verhaal van ons eigen leven – niet los staat van Gods plannen. Dat is niet altijd gemakkelijk te zien, maar je kunt er zeker van zijn. Want God is werkelijk in onze tijd en ruimte gekomen.

2. Zacharias en Elisabet

Zacharias en Elisabet hebben dit op een heel tastbare manier ervaren. Het leek alsof God in hun leven had gezweven. Hij had hun miljoenen gebeden om een kind niet verhoord, en daar leden zij onder.

Toen bezocht de engel Gabriël Zacharias om hem te vertellen dat zijn onvruchtbare vrouw zwanger zou worden. Lukas zijn onderzoek niet zo grondig had gedaan, zouden wij het misschien moeilijk vinden om dit te geloven, maar het is werkelijk gebeurd.

Zacharias was een priester uit de afdeling van Abia. De nakomelingen van Aäron waren verdeeld in vierentwintig afdelingen, en elke afdeling diende twee weken per jaar in de tempel.

Nu was de afdeling van Abia aan de beurt, en Zacharias had veel geluk. Elke dag werden door het lot twee priesters aangewezen om het reukwerk te offeren op het gouden reukofferaltaar in de tempel. Zacharias was een van hen.

Eén priester werd gekozen voor het offer in de vroege morgen, en Zacharias werd gekozen voor het offer van drie uur in de middag.

Hij bad eerbiedig tot God terwijl hij volgens de wet het reukwerk brandde.

Dit reukofferaltaar stond vlak vóór het voorhangsel dat de toegang sloot tot het Heilige der Heiligen met de ark van het verbond. Op dit voorhangsel waren engelen geborduurd als herinnering aan de engelen die God aanbidden en dienen in Zijn hemelse tempel.

Zacharias en Elisabet leefden in moeilijke dagen, de dagen van koning Herodes. Hij was een werkelijk goddeloze en onreligieuze koning van Judea, en niet eens een Jood.

Wat een contrast met dit oude echtpaar. Zij waren beiden “rechtvaardig voor God en wandelden onberispelijk naar alle geboden en verordeningen van de Heere” (Lukas 1:6).

Maar hun kinderloosheid was een groot probleem voor hen.

Zij gehoorzaamden God in een samenleving met politieke leiders en natuurlijk heel veel burgers, die allesbehalve godvruchtige mensen waren. Maar zij waren goede mensen. En van zulke mensen beloofde de wet, die zij zo liefhadden, in Deuteronomium 7:14:

“Onder u zal geen man of vrouw onvruchtbaar zijn.”

Waarom had God hen dan niet met kinderen gezegend?

En toen Zacharias daar bij het altaar het offer bracht, verscheen een engel, Gabriël, om te zeggen dat Zacharias en Elisabet een zoon zouden krijgen, zelfs op hun hoge leeftijd.

“Uw gebed is verhoord, Zacharias, en uw vrouw Elisabet zal u een zoon baren.”

Uw gebed is verhoord? Ik neem aan dat Zacharias en zijn vrouw dat gebed al jarenlang niet meer hadden gebeden, misschien al tientallen jaren niet meer. Want als je oud wordt, verwacht je niet meer dat God je een kind zal geven. Dus houd je op met bidden.

Ik weet zeker dat u ook bepaalde gebeden hebt die u lang geleden hebt gebeden, maar die u na verloop van tijd hebt opgegeven. Het leek zo zinloos.

Maar weet u wat? In Openbaring 5:6-8, waar wij een blik krijgen in Gods hemelse tempel, lezen wij – samengevat – het volgende:

Toen zag ik een Lam staan als geslacht, midden voor de troon – dat is Jezus Christus – omringd door de vier levende wezens en de oudsten. Zij wierpen zich neer voor het Lam. Ieder van hen had een harp en gouden schalen vol reukwerk; dat zijn de gebeden van de heiligen.

In de hemelse tempel zien wij, net als in de tempel van Jeruzalem, reukwerk branden, en dat reukwerk stelt de gebeden van de heiligen voor.

Het is alsof al onze gebeden worden samengebracht, gebundeld, en dat die dan opstijgen tot God als een aangename aanbidding voor Hem.

Al uw gebeden worden gehoord; God beantwoordt ze misschien niet allemaal, maar ze stijgen allemaal tot Hem op als iets dat Hem welgevallig is. En sommige gebeden worden verhoord wanneer u allang vergeten bent dat u ze ooit gebeden hebt, zoals Zacharias zou ervaren.

Geef daarom het gebed niet op. Uw gebeden – wat u God ook vraagt – zijn in de eerste plaats een aangename geur voor God.

Aanbiddend leven in Gods tegenwoordigheid is op zichzelf al troostrijk. Maar God luistert ook en antwoordt. Maar vaak niet op de manier die wij verwachten.

De mensen moeten over Zacharias en Elisabet hebben geroddeld. “Er moet wel iets mis zijn met hen. Ze lijken aardig genoeg, maar er klopt iets niet. Waarom zou God hun anders geen kind geven?”

Toen Zacharias naar huis ging en gemeenschap had met Elisabet, werd zij op hoge leeftijd zwanger. Bidden werkt.

Elisabet hield zich de eerste vijf maanden verborgen. Misschien was zij introvert. Misschien wilde zij deze zegen van God eerst alleen samen met Zacharias beleven.

Ik denk dat zij genoot van het feit dat God in gunst naar haar had omgezien, en dat zij niet wilde dat de mensen die altijd over haar hadden gefluisterd, haar geheim te snel zouden kennen.

Hoe dan ook, zij voelde zich opgelucht omdat God haar “smaad onder de mensen” had weggenomen.

Wanneer dingen misgaan in uw leven, kunnen mensen fluisteren, beschuldigen en met de vinger wijzen.

Maar ook wanneer allerlei mensen op u neerkijken, kan God u toch beschouwen als “rechtvaardig en onberispelijk”.

Ja, u.

Rechtvaardig en onberispelijk.

Niet omdat Zacharias en zijn vrouw zonder zonde waren. Wij zien bijvoorbeeld dat Zacharias de engel niet geloofde. Zij waren heel normale mensen blijkbaar.

Maar voor God waren het goede mensen.

Zij deden natuurlijk verkeerde dingen, maar daarna vroegen zij God om vergeving en leefden zij opnieuw met Hem. In Gods ogen waren zij onberispelijk omdat zij telkens weer naar Hem terugkeerden nadat zij gestruikeld waren.

Zij waren vastbesloten Hem te gehoorzamen.

3. Johannes

Ik noemde de goddeloze koning Herodes al. Eeuwenlang had er geen koning uit het koninklijke huis van David meer op de troon gezeten.

Eeuwenlang had God niet meer gesproken door Zijn profeten.

En nu werd ook Zacharias, de man die als priester in de tempel diende, tot zwijgen gebracht. Het was alsof God ophield met spreken en Zijn adem inhield.

Er was duidelijk iets aan de hand in de geestelijke wereld - er stond iets heel nieuws te gebeuren. En toen kwam Johannes.

Hij kwam voort uit deze voorbeeldige priesterlijke familie.

Hij trad op als profeet.

Hij leefde naar Gods wetten.

In Johannes zien wij de ideale oudtestamentische gelovige.

Hij was volkomen gereed om God en Jezus Christus te ontmoeten, en hij kwam om zijn volk daarop voor te bereiden.

Wat lezen wij over hem?

Hij zou de mensen terugbrengen tot de Heere.

Hij zou vaders en kinderen helpen zich met elkaar te verzoenen en in vrede samen te leven.

Hij zou de ongehoorzamen helpen net zo wijs te worden als de rechtvaardigen.

Johannes was trouwens een priester, net als zijn vader. Dat was immers erfelijk, als je tot de juiste familie behoorde. Als priester was hij opgeleid om dieren in de tempel te slachten en zo verzoening te bewerken tussen God en mensen.

Maar Johannes zou naar Jezus wijzen en Hem het ware Lam van God noemen. Wij kunnen ons niet voorbereiden op de ontmoeting met God zonder ook naar Jezus Christus te kijken.

Maar vandaag richten wij ons op Johannes.

Hij was vervuld met de Geest van God, en wij lezen ook van hem dat hij voor God uit zou gaan in de geest en de kracht van Elia.

Houden wij niet allemaal van geest en kracht?

Waar denken wij aan wanneer wij denken aan de geest en kracht van Elia?
Waarschijnlijk aan zijn geweldige wonderen.

De woorden “geest en kracht” lijken haast gekaapt te zijn door pinksterkerken. Maar ook wij hebben deze Geest en kracht van God nodig om voorbereid te zijn op Zijn komst.

Wat betekenden deze woorden in het leven van Johannes?

Opmerkelijke wonderen waren niet het kenmerk van de bediening van Johannes. Zijn ware kenmerk was een sterke toewijding en volharding.

De Geest en de kracht van God werkten in Elia en leidden tot indrukwekkende wonderen.

De Geest en de kracht van God werden in Johannes zichtbaar door zijn radicale toewijding en gehoorzaamheid aan God.

Hij zou zelfs worden gedood door de zoon van koning Herodes, omdat hij als profeet tegen de koning zei dat die zijn leven moest veranderen.

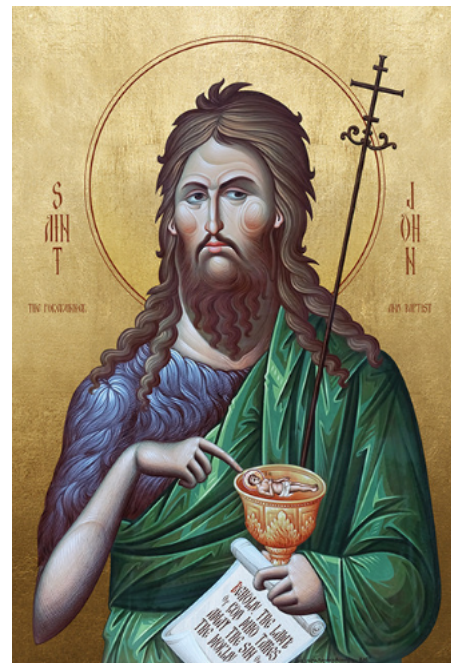
Conclusie

Wat leren wij van Zacharias, Elisabet en Johannes over de voorbereiding op de ontmoeting met God in onze adventsperiode?

Bovenal leren wij van hun voorbeeld van sterke toewijding. Ze leefden voor God. Die toewijding was het kenmerk van Johannes de Doper en van zijn ouders.

Door dik en dun, in goede tijden en in slechte tijden, gehoorzaamden zij hun God.

Zelfs in de donkere dagen van kinderloosheid en van mensen die met de vinger naar hen wezen, dienden Zacharias en Elisabet hun Heere.

Zelfs in de donkere dagen van gevangenschap bleef Johannes op Jezus Christus zien als zijn Verlosser.

Zelfs terwijl zij leefden in de donkere dagen van slechte koningen, bleven zij trouw aan hun overtuigingen en hun levensstijl – alleen voor God.

Deze toewijding hebben wij nodig om ons voor te bereiden op de ontmoeting met onze God.

+ In de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest. Amen.